

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 55. — ŠTEV. 55.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 8, 1922. — SREDA, 8. MARCA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

PREMOGARJI SO PRI PRAVLJENI STAVKATI

POROČILA, V KOLIKOR SO BILA OBJAVLJENA DOSEDAJ GLEDE GLASOVANJA, KAŽEO, DA SO PREMOGARJI ZA STAVKO. — KONFERENCA SE BO PEČALA Z RAZMERAMI V PREMOGARSKIH POLJIH.

Indianapolis, Ind., 7. marca. — Vspričo številnih problemov, ki so se pojavili prav posebno v zvezi s pretečno premogarsko stavko, se je danes sestal takoj izvrševalni odbor United Mine Workers of America in člani tega sveta pričakujejo, da se bo osredotočilo vso pozornost na razmere kot prevladujejoče razpoloženje v različnih premogarskih poljih v Združenih državah in Kanadi.

Nikakih sklepov, tikajočih se različnega izbrana stavke, se ni pričakovalo od strani izvrševalnega odbora, kojega člani so izjavili, da se lo vse izraževanje stvari izrečilo nujskemu političnemu komiteetu, katerega ustvarjajo sedaj različne okrajne ali diskrette organizacije unije. Soglasno s člani izvrševalnega odbora, bo sklicevanjem sestanke tega komiteja že pred prvim aprilom.

Glasovanje glede stavke, ki bo zaključeno od strani premogarjev

prihodnjem petek, kaže že sedaj, da se pretečna večina premogarov je zavzema za stavko, razven če bi se sklenil nov dogovor glede plačila leštvice, — soglasno s poročili, ki so prišla v unijski glavnem stan. Nikakih števk ni bilo sicer na razpolago, a člani izvrševalnega odbora so izjavili, da je to prevladujoče razpoloženje med premogarji.

Kot omenjeno se bo konferenca v glavnem pečala z razmerami v različnih premogarskih poljih in poleg tega tudi z glasovanjem glede stavke.

EŠKO PRISTANIŠČE JE ZA BLOKEIRANO.

Reka, 7. marca. — Italijanski komisar Castelli je dal začinkariti Reko in reško pristanišče.

Samo državljeni smoje v mestu. Nobena privatna oseba ne sme nositi orožja. Vse ešebe, ki so se vdeležile zadnjega konflikta, ki je privdel do pada predsednika Zanella, so bile izgnane iz mesta.

ENAJST OBOSENJENIH NA SMRT.

Manila, Filipini, 7. marca. — Najvišje sodišče je obosodoila na smrt enajst seržantov in korporalov orožniške sile, ker so se vdeležili izgredov dne 15. decembra 1920, tekmo katerih so bili ubiti štirje policijski uradniki, štirje civilisti, dočim je bilo dosti nadaljnih ljudi ranjenih. Obtoženi so vložili priziv proti odločitvi prevega sodišča, ki jih je obosodoilo na dosmrtno ječo.

Eno in šestdeset nadaljnih je bilo obosenih na dosmrtno ječo, vrnili domov ter je bil danes že v svojem uradu.

P R A T I K E .

Čitateljem naznanjam, da smo sprejeli par tisoč iztisov "Družinskih Pratik". En iztis stane 20 centov; 25 iztisov \$3.75; 50 iztisov \$6.50; 100 iztisov \$12.00.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City.

10,000 LJUDI ZA PIVO IN VINO

Washington, D. C., 7. marca. Senator Edge je predložil zveznemu senatu peticijo 10,000 državljanov iz New Jersey, v kateri se zahteva izprenembo Volsteadove postave tako, da bo dovoljevala prodajo piva in luhkih vina.

Pred kratkim je bila v Washingtonu pri predsedniku Hardingu neka indijanska deputacija. Pred odhodom je zaprosil načelnik da pusti nekoga fotografa, naj mu posodi aparat, da bo kinematografiral svoje tovariše. Umevalo je, da je fotograf tej prošnji ugolid.

ZADEVA TAYLORJA SE JE JELA JASNITI

Domneva se, da je samomorilec pogrešani služabnik umorjenega Taylorja. — Podoben je Sandus.

Hartford, Conn., 7. marca. Državna policija v Connecticutu je onovila svojo preiskavo glede umora nekega mladega moža pri Warehouse Point, Conn., kojega truplo so našli dne 19. februarja, s kroglio v glavi. Glasí se, da je državna policija naziranja, da je truplo mogoče ono Edwarda F. Sandusa, pogrešanega tajnika Wm. Desmonda Taylorja, umorjenega filmskega ravnatelja.

Državna policija izjavila, da obstaja velika sličnost med opisom Sandsa ter zunanjostjo samomorilca. Truplo slednjega je bilo cino moža, starega krog sedem in dvajset let, pet črevljev in 9 inčev visokega, ki je tehtal 170 funtov ter imel močne rjave lase.

Truplo so našli ob bregu Connecticute reke in v neposredni bližini se je nahajala pištola. Oblike samomorilca je bila dobre kakovosti in v žepu so našli \$235. Vse znake na perilu in obleki, s pomočjo katerih bi se moglo identificirati samomorilca, so truplo pokopali. Coroner Colhoun iz Hartford okraja je izjavil, da gre očvidno za slučaj samomora.

Tukaj se je objavilo poročila, da se je mudil Sands v Connecticutu. Glasí se, da je služil v New Londonu pri mornariči pod imenom Peter Synder in da je dezertiral januarja meseca.

Las Angeles, Cal., 7. marca. — Policijski detektivi in agenti državnega pravništva nameravajo vprizorit nadaljnje preiskavo glede pisma, ki je prišlo iz Atlantic City, N. J., in ki je baje vsebovalo priznanje z ozirom na umor ravnatelja Taylorja.

— Mi južni Amerikanci skrbimo vedno za svoje ženske, — se je glasilo v pismu in ime, ki je bilo podpisano, je baje ono človeka, ki je bil v temih stikih s kinematografsko industrijo, in koga je žena je baje doma iz Južne Amerike. Dotični človek je odpovedal iz Los Angelesa nekako ob času umora ter se glasi, da ga je imela policija že prej na piki.

Žena tega človeka je imela baje "afero" z ravnateljem, ki pa je pozneje potisnil na stran, nakar je ona priznala svojemu možu. Oba sta nato sklenila umorit ravnatelja.

PREVOZ TRUPELJ AMERIŠKIH VOJAKOV.

Washington, D. C., 7. marca. 44.000 trupelj ameriških vojakov se je poslalo iz Francije domov. 31.400 trupelj pa bo ostalo v Franciji za vedenje.

Reka, 7. marca. — Tukajšnje glasilo laških nacionalistov pravi, da je imel Zenella v svoji vladni palači pravi arzenal. Fašisti so našli v kletih 27 zabojev pušk, 16 strojnih pušk in 600,000 patronov.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banke izvršuje po nizki ceni, zanesljive in hitre.

Včeraj se bila naše cene sklepljene:

Jugoslavija:

Raspodilja na nadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jedrantska banka" v Ljubljani.

300 Kron ..... \$1.25 1.00 kron \$4.00

400 kron ..... \$1.65 5.000 kron \$19.50

500 kron ..... \$2.05 10.000 kron \$38.00

Glasom nadredne ministristva za pošto in bržavlj in Jugoslaviji je bilo naređeno da se ne nakazovati zneske potom pošte odnese v dinarjih; na vsake štiri krene bo izplačeno en dinar; razmerje med dinarjem in krene ostane torej neizmenjeno.

Italija in zasedeno ozemlje:

Raspodilja na nadnje pošte in izplačuje "Jedrantska banka" v Triestu.

50 lir ..... \$3.20 500 lir \$28.00

100 lir ..... \$6.00 1000 lir \$55.00

300 lir \$17.40

Nemčka Avstrija:

Raspodilja na nadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

Radi velikanskih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji same ameriške dolarse. Naša pristojbina za vsake posamezne nakazilje do \$16. — znaka 50 centov; od \$16. — do \$56. — pa \$1. — in na redna nakazila po 2 centi od dolara.

Pod istimi pogoji izstavljamo tudi dolarčke in pošljemo ameriške dolarse v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menjajo se vsekror neprileguvano; in toga razloga nam ni mogoče podati našnike como vnaprej. Mi računamo po eni istegi da bo nam poslati denar dober dober v roki.

Kot generalni zastopnik "Jedrantske Banke" in njeni podružnični imenovanji najemamo izvarenje ogrodne pogoje, ki bodo veliki končati na eno, ki so se all se bodo preduševali naše banke.

Denar nam je poslat najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

REORGANIZACIJA BOLJŠEVIKOV

TRETJA INTERNACIONALA, KI PRIZNAVA IZJALOVLJEVNE FRONTALNEGA NAPADA NA KAPITALIZEM, NAMEVA VPRORIZITI SEDAJ GIBANJE Z BOKA. — ZMAGA JE DA LEČ. — KAJ SO GLAVNI CIJI ZDRUŽENE FRONTE?

Moskva, Rusija, 7. marca. — Eksekutivni voditelji Tretje internacionale v Moskvi so po dva tedna trajajočih razpravah priporočili konferenco vseh socialističnih internacional, da razpravljajo o stvorjenju združene fronte glede svetovnih problemov, tikajočih se kapitala in dela. Glasovanje je bilo 46 glasov proti 10.

Sprejetje resolucije so navajale različne internacionale, ki naj bi se vdeležile te konference. Prva je takozvana Druga internacionala, ali predvojna organizacija; nato Druga in pol, to je organizacija, ki je bila pretekla leta ustanovljena na Dunaju in ki je imela pred kratkim sestanek v Parizu in konečno Četrto internacionalo.

Leon Trotsky in drugi načelniki, ki so pospeli to odločitev, so pospeli, da ima to gibanje enostavno za namen vprizoritev močnih napadov na kapitalizem mesto starega odkritega boja za neposredno svetovno revolucijo. Nekateri nasprotvnik tega sklepa pa so mnenja, da pomenja ta korak končno uničenje Tretje internacionale, ki bi postala le levilo zdržanega zastopstva, če bi se konference vrnila in če bi Amsterdam in druge skupine pravilne v splošno zvezo internacionale.

Dublin, Irska, 7. marca. — Tukajšnji glavni stan irske republike je pretekli večer odobrit 18. amendment k trezni ustavi z dvanaestimi glasovi proti štirim.

Trike republikanci so se pridružili senatorji Simpsonu, demokratu, ki je glasoval proti ratifikaciji.

EAPALSKA POGOBA BO BJEZNA JE IZVEDENA.

Rim, Italija, 7. marca. — Neko poročilo z Reke naznanja, da je bil dosežen sporazum med poslancema Giauratiem in Vassilijem na eni ter Zanellove stranko in drugi strani.

Sprejeta je bila resolucija, ki dočaka, naj se izvoli novega reškega glavarja, ki pa ne sme biti italijanski komisar.

Na ta način bo mogoče začeti vse zahtevam rapalske pozgodbe.

JUGOSLAVIJA JE POSLALA ITALIJI PROTESTNO NOTO.

Belgrad, Jugoslavija, 6. marca. Jugoslavanska vlada je poslala italijanski vladni odboru protestno noto vsled dogodka, ki se je zavrhnil.

Poročila, da so dali republikanski ustasi silam protestne države 48 ur časa, da izročijo policijsko vojašnico v Limeriku, so poostričila konferenci pritožbo proti ruski komunistični stranki. Pristaše te skupine pa se je strogo pokaralo ter jim zapretilo izobčenjem ne le iz stanke, temveč tudi iz Internacionale, če ne bodo ostali vrnji stranki.

Skozi celo konferenco se tako ruski voditelji kot komunistični listi povdarijali idejo, da se je izjavil direktni napad, ki je imel za namen zanetitev svetovne revolucije.

— Zmaga, katero smo pričakovali, je sedaj bolj oddaljena kot kedaj poprej, — pravi list Izvestja. — Burzua se je obdržala na nogah in Druga internacionala, katero smo smatrali za mrtvo, je zopet na svojih nogah. Komunistična internacionala ni postala odločilna sila, da izpremeni zgodovinski razvoj.

Sporazumno s tem ne bomo zanaprej več razpošljili dosedaj običajnih obvestil z označbo dneva, ko je bil odposlan denar iz Ljubljane na zadnjo pošto. Mesto teh obvestil bomo poslali za vse sredno pošljatev, ki smo jo prejeli dne 6. decembra 1921 ali kasneje, izplačilno potrdilo s podpisom naslovjenca oziroma njegovega pooblaščenca.

Sporazumno s tem ne bomo zanaprej več razpošljili dosedaj običajnih obvestil z označbo dneva, ko smo izdal prejmeno potrdilo oziroma kakor.

Te vrste potrdila pa prihajajo večkrat le počasi z zadnjih pošt nazaj v urad čekovnega urada v Ljubljani, kjer se zbirajo in čele nato odpošljajo v Ameriko; radi tega ter drugi možni zamud ram bo mogoče razposlati potrdila čele v približno devetih tednih od dneva, ko smo izdali prejmeno potrdilo oziroma kakor.

Frank Sakser State Bank.

Frank Sakser State Bank.

CVETJE V JESEN.

Spisal dr. Ivan Tavčar.

(nadaljevanje.)

Položaj mi je bil jasen. V vsem račem pogorju ga ni bilo človeka ki bi se mu ne bilo pridelalo kako smešljivo ime. Radi lepih svetih las je bila Presečnikova Meta — "lisica". In te "lisice" se ni mogla ostrešiti, ker je javnost opažala, da jo spravlja v največjo jezo.

Hotel sem ji dati nekaj očetovskega poduka:

— Kaj pa vendar počenjaš? Ali kaj takega spodobno za žensko?

Slo je na jok:

— Morem kaj, če imam te grde lase!

Se vedno sem ji hotel biti oče;

— Povej mi Meta, kdaj je naša blagaš najlepši? Ali ne tedaj,

kadar ga objema jutranja zarja? In kdaj se ti Stari vrh najbolj dovide? Ali ne tedaj, če okrog in

okrog njega zari večerna zora?

Ti pa se hudej, da si presela s seboj na svet zarjo, ki ti noč in dan obseva obraz! Ali sedaj vidis kdo si nespameta?

Takrat sva se spustila s potnolom na senožeti, katere se po Lregovih spuščajo do Karlovskih dolin. Po teh senožetih sva hodila že pred petimi leti in že tedaj sta jih oklenili najini sri.

Takoj pod Jelovim brdom izvira Karlovščica v preeči mogočnem tolminu. V nji se zrealijo jeseni in nekaj drobnih mecesnov, ker je čista kakor kristal. Nato pa šumi po bregu, napravila majhne šumeče slapove, ki se zopet nabero v tolminu, dokler ni med šumom in penami dosežen globoki dol. Po vseh tolminih pa živimočna črna-zelenih postri, da voda kar zatemni, kadar pred tisto svignejo pod skalnatim rob.

Dolgo je melčala, končno pa je le ponino spregovorila:

— Ne bom se več jekla!

Prišla sva do največjega tolmina, ki je tičat nekako v sredi brezgovja. Obdajalo ga je gosto jelje, in to grmovje, je ustvarjalo nekako lopo. V to lopo sva se podala ter sedla na mehko travo. Sedela sva v seni, a tolmin sam so obsevali solnčni žarki. Na suhi veji nad vodo je čepel debeloglavcev, sivi kačji pastir. Gorkota je prebudišči z spanja belega večernega metuljčka — mi gorjanci bi tekli "motoviljčka" — ki je tičal pod zelernim listom. Hotel je požkusiti svoje zaspanske moći in vzdignil se je v topli zrak. Ali debeloglavec je prežal in tako ga je pograbil, da so se hefe perot v koseci usule od drobnega mučenika. Nato je ropar z oskubnim trupeletem suhetočno odfrčal, da si je drugod v miru napravil obed.

— Je ga! — je vzkliknila Meta. Bele peroti so padale v vodo, kjer se je takoj začule posebno pljuškanje "Jera se oglaša".

Pristopila je k vodi ter nahalko dvignila roko. Razočarana moral ostati na svojem mestu. Od tam sem videl, kako je izpod skale, okrog katere so se nabirale pene, priplavala velika postro, katera je hlastnila po belih koščih po vodi.

Bila je "Jera", ki sva jo že pred petimi leti spoznala.

Prišel je ukaz: — Kobilice lovi!

Clovekoljubno je se dostavila: — Pa stari glavice, da ne trpe preve!

In ljubljanski kavalir se je plazil po bregu ter pokorno lovil trziske kobilice. Trz sem jim glavice, tako da sem imel v hipu rame ne prste na roki. Čestite dame, z otrokom sem postal otrok, prirodi sem slonel v narodu, z njo sem dihal in živel! In prav nič se ne sramujem, povedati vam, da se mi še danes sanja v dolgi noči, kako lovim kobilice po travah ob slapih šumečih Karlovščic!

Prinašal sem jih dekleto, ki je vsako posebej spustila v vodo. Ondi se je Jera gostila. Postavila se je bila ob strani tik curka; kdar je prineslo kobilico mimo, je že izginila v nenasistem želoden.

Sestajst po vrsti jih je Jera pozabila tisto jutro; sele za se demajstvo se ni več zmenila, tako da jo je eurek odnesel. Nato je hotela prehavljati. Siplavala je h koncu tolmina, kjer je obstala. Držala se je prav pri vršini, da jti je gledala plavut iz vode in da so se jasno razločevala črne in rdeče pike. Pri tem je Jera bila mrtna, kakor kos lesa, ki je obstal v mir-

ni vodi, samo včasih je z repkom pomahala in bistri očesa sta se ji svetili ki iskri.

Ko sem pristopil, ni takoj zvezala. Polagona se je potapljal, zmerom niže, zmerom niže, dokler je ni vzeleno dno mojemu očetu.

— Tebe se je zbalal! Sedaj jih pa nekaj vijarem, če jih hočeš jesti.

Peljala me je k najnjemu tolminu, ki je bil bolj plitev in katerega so obdajale volte skaline, pod katerimi se rade skrivajo ribe. Ko svra pristopila, se je potegnil te man oblik, toliko se jih je skrilo pod skalo.

In spet sem doživel nekaj posebnejega. Vrgla je ruto z glave in odvezala še tisto, ki jo je imela okrog vrata. Pri tem se je sramežljivo obrnila v stran, da bi ne opazil, kar ni bilo namenjeno mojemu pogledu. Vrgla je ruto v travo, a s tem je bilo sramežljivosti v vsakem oziru zadoščeno. Sama je bila meni, kakor da bi imela deset rut okrog vrata; na rokah pa je pričela vihati rokavce. Ko so bili na obeh rokah zavihani, je legla na breg, rekoč:

— Da bi me ležakšna ruka ne uklala! ... V pogorju je "ruska" to, kar je mravlja v dolini.

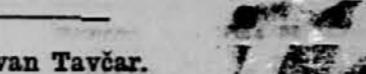
Brez strahu je potem segla pod skalo, in sicer tako globoko, da je voda močila zavihani rokavce.

S ponosom je zaklicala: — Jo že čutim!

Kdor ve postrvi z roko loviti — jaz sem strokovnjak v tem — ve tudi, kakše so polasti loveca zadoščnost, če je spravil žival pod skalo v tako stisko, da več uiti ne more.

To zadovoljstvo je občutila tudi Meta:

— Mislim, da mi več ne uide. V tej nadi je prišla eni roki še

(Dalej prihodnjih.)

Poročilo iz Pueblo, Colo.

Cenjeni g. uredknik:

Mnogo se je že gšovorilo in pisalo o Pueblo, tekmo lanskoga poletja, ko so se utrgali nad gorami, ki obkrožajo mesto, oblaki ter je voda, podobna malemu oceanu, poplavila dolino, v kateri je zgrajeno mesto Pueblo. Vselej ter velike povodnije je izgubilo življenje 87 ljudi in uničeno je bilo mnogo lastnine, tako da so proračunali povzročeno štoto od 15 do 40 milijonov dolarjev. Jaz mislim, da je bilo mesto Pueblo ter da je še danes največja slovenska kolonija zapadno od Chicago. Največji del te slovenske kolonije je prebival pred poplavom v mestnem delu, ki se imenuje "Grove". V usodenih nočih 3. junija je vdrlo v to kolonijo vodoroč, ki se da primerjati edinole odprtim jezovem, tako da je bilo uzhoma vse pod vodo, katera je stale na nekaterih mestih do osemnajst čevljev visoko. — Šreča je bila, da je naše ljudstvo takoj spoznalo nevarnost ter se začelo iskat zavetja na bližnjih gričih menovane Bessemere. Na teh gričih je že preje stanovalo nekaj Slovencev in tudi dokaj "Grovčanov" si je tukaj zgradilo svoje domove. Razumljivo je, da je mnogo naših ljudi popravilo ter prezidalo svoje stare domove, toda vsi oni, kateri so dovoljevala sredstva, so se preselili na višje prostore — na Bessemere ali Minnequa grič. Celo slovenska žola in cerkev se je deloma premestila na višje ležeči kraji, tako da ima naša kolonija sedaj dvoje cerkva in dvoje šol. Namreč staro v Grove ter \$25.000 vredno posest, kupljeno nedavno na Bessemere. Najbolj je zadeba povodenje mestno posest, namreč od Unije postaje do četrte ceste in Main Street je v razdalji okoli petnajstih blokov. Tamkaj je znašala višina vode od šest do dvajset čevljev. Ta mestni del je že popolnoma popravljen in prezidan. Ko sem odšel jaz iz Pueblo v Kalifornijo, to je bilo kmalu po povodnji, je ta mestni del se vedno pokrivalo gosto olato in razvaline. Skoraj neverjetno je mi se je zdelo, da se je moglo v tako kratkem času, ko sem bil odšoten, izvršiti tako ogromno delo preobnove. Edne dokaze o veliki novodaji v tem mestnem delu tvorijo znaki, napravljeni na zidovju, ki kažejo, kako visoko je stala voda. Čikaški požar iz sedemdesetih let je tudi povzročil, da se je pričelo mesto hitro prezidavati. Isto se lahko reče o mestu Galvestonu v Texasu, ki je bilo prezidato vseh poplav, o mestu San Francisco, ki je bilo skoraj porušeno vseled strašnega potresa. Tudi to mesto ni ostalo dolgo kop rušvin, temveč je bilo kmalu prezidano ter je sedaj ipš, kar je bilo kdaj prej. Tako, sodeč po drugih mestih, katera je zadeba podobna usoda in katera so se hitro popravila in prenove, sem prišel do zaključka, da bo mesto Pueblo kmalu večje in lepše kakor je bilo kdaj prej. Sedaj sicer trpimo, kakor večji del dežele sploh, kar pa so imenovani republikani pred zadnjimi volitvami normalno stanje — obratuje jedva petdeset odstotkov naših tvornic in mežde delavec, ki so sedaj zaposleni, so bili znatno zužane. Toda vedeti moramo, da se ne sme to stanje niti hujšati prisposavati sedanjim washingtonski administraciji, kakor se je prisposovalo paniko iz leta 1892., demokratski stranki, ki je bila takrat na krmilu. Naj na tem mestu objavil poročilo Pueblo Jugoslav Beliefs, katero je izdal tajnik tega pomožnega reliefa. Skupna vstopna, ki jo je Relief prejel, znaša \$4,373.44. Totalna distribucija do danes je \$1,356.67 ter pušča bilane \$16.77. Prejeti denar je bil razdeljen v štiri razrede. V prvem razredu je bilo 46 individualnih družin, ki so prejeli vsaka po \$100.00. V drugem razredu 39 družin, vsaka po \$70.00; v tretjem razredu 39 družin, vsaka po \$45.00; v četrtjem razredu 28 družin, vsaka po \$20.00 in štiri družine, ki so se registrirale še potem, ko je bila ta distribucija že razdana, so prejeli vsaka po \$20.00. — Pomagano je bilo 152 družinam, katerih vsaka je prejela pri drugi distribuciji po \$8.32. Lokalni komitej se je zelo potrudil ter izvršil dobro delo, in kolikor je meni znano, je dovoljil vse, ki so bili prizadeti vsled povodnji, vključno s tistimi, ki so zadovoljni v takih okoliščinah. V imenu vseh prizadetih se najlepše zahvaljujem vsemu posamezniku, ki je prisvojil prizadetim na pomoč z denarnimi sredstvi; ali pa pomagal na kak drugi način.

Walter Predovich.

ADVERTISEMENTS

Koledar

V zalogi imamo
še nekaj izpisov
poučne in zabav-
ne knjige:

Slovensko
Amerikanski
Koledar

Za leto 1922.

Vsebuje 36 slik in
sledče zanimive po-
vesti in članke:

Proti-delavska špiona-
ža

Lažnjivost in neuspe-
nost splošne narodne
prohibicije

Opora javnega reda

Povodenj v Pueblo

Iz spominov francoske-
ga policista Claude

Maščevanje usode

Dozivljaji v francoski
Ljubljana

Kako bo izgledala bodo-
ča svetovna vojna?

Dežela debelih žensk

Najnovejša povest o

Sherlock Holmesu

Prezenetljiva starost ži-
vali

Priseljevanje

Zakonski načrti o pri-
seljevanju

Po plesu

Livarji kovin v starem
vku

Glavni jezik sveta

Pol leta med divjaki

Iz življenja kralja Petra

Konec zakonske pokor-
ščine

Jugoslovanski kralj

Zadeva Lopoviča

Morilka otrok

Nekaj o jetiki

Uzor Sherlock Holmesa

Pot na Gaurisankar

Zolčni kameni

Nenavadne oporce

Nekaj o čistosti Fran-
cozov

Napoleon in glazba

Materje

Nekaj o proroških sa-
njah

Iz naravoslovja

Strategija banditov po
ulicah velemesta

itd.

Cena je samo 40c.

Za Jugoslavijo je ista
cena.

Poslajte spodnji kupon.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York.
Pridruženo posljam 40 centov v znaku-
kah za Slovensko-Amerikanski Koledar.
Ime .....
Naslov .....

Razpotersti

Avtomatično letalo.

V Franciji so v poslednjih dneh preizkušali nove iznajdbe za letala. Ena vrst novih letal je avtomatičnih, ki se dvignejo sama v zrak in sama znova pristanejo na zemlji. Ta niso posebno važna, — važnejša so letala, ki se dajo voliti z zemlje s pomočjo brezičnih naprav. Aeroplani, katerega vodijo potom brezičnih naprav, je posebno mnogo obetajoč. Poslal se bo lahko sam v zrak brez piloti in bo letel tja, kamor mu bo ukazano ter se od tam znova povrnih nazaj. Sedanji poskusi so se izvršili tako, da je na njem bil sicer pilot, toda je sedel na muri in pustil letalo svobodno voljo, ki je seveda prihajala z bližnje postaje z brezičnimi napravami. Letalo je vse pokorno ubogalo in le teda, ko se je obrnilo proti zemlji, da pristane, je letalec vzel komando nad njim.

Zbiranje milijonov za zakonske
postelje.

Zavezniškim diplomatom delajo ogromni računi in izdatki bivšega resarja Karla in njegove so-
proge Zite velike prevlakte in tako so sklenili, da bo plačala vsebo-
vno računov madžarska vlada ob-
enem z malo entento, za katero je bistvena pomena, da pre-
nemški abednik, ki je bil vodnik v Madžarskem oblasti, niso ho-
tel dovoliti javnega razkazovanja na-
te postelje,

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaborian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

55

(Nadaljevanje.)

Tudi v Parizu je najti osle, kot povsed drugodi. Boljše rečeno, v teh dnevnih velikenskem egoizmu ter požljive servilnosti, je prav tako težko najti neodvisnega človeka v Parizu kot v provinci. Pričakovale so sem njenčaka, ki bi se ne brigal za malenkostne posliske. Poslali pa so mi človeka, ki nima toliko poguma, da bi bil drugega mnenja kot je sodišče. Ali, bilo je te kruto razočaranje!

Brisoč svjrača: je nadaljeval:

Informirali so me o prihodu mojega učenega tovariša. Šel sem na železniško postajo, da ga sprejemem. Vlak je prišel in med ljudmi, ki so izstopili, sem takoj spoznal svojega moža. Imel je lepo glavo, plemeno oko in zgovorne ustnice. — Tam je — sem dejal sam sebi. — Seveda je izgled precej nečiturnen s svojimi odlikovanji in navitimi brki in meste poštenih oči je nosil ščipalnike. Noben človek ni popolen. Stopil sem k njemu, se mu predstavil ter ga povabil na zajutrek, kateri povabilo je tudi sprejet. Pri mizi sem mu pojasmnil, slučaj na sistematičen način. Ko sem storil to, je hotel videti Kokoleja. Odšla sva v bolnico in tam je rekel, potem ko je vrgel en sam pogled na nesrečne bitje:

To je enostavno najbolj kompletni idiot, kar sem jih kdaj videl v celoti svojem življenju.

Jaz bi se kmalu zgrudil na tla od presenečenja ter si prizadel pojasniti mu zadave. On pa me ni hotel poslušati. Prosil sem ga, naj si še enkrat ogleda Kokoleja, a on se mi je smejal v lice. Čutil sem se razjaljen ter ga vprašal, kako pojasni pričevanje, katero je nudil ta idiot na noč požara v Valpinsonu. Smejal se je zopet ter reklo, da tega ne more pojasniti. Pričel sem razpravljanje vprašanju, a on je enostavno odšel na sodišče. Ali veste, kje je obedoval onega dne? V hotelu, z mojim drugim učenom bratom in tam sta oba sestavila poročilo, ki dela iz Kokoleja največjega tepea, kar jih je kdaj blodilo po tej zemlji.

Hodil je gerindol po sobi in ker ni hotel poslušati drugih, je nadaljeval:

Gospodu Galpinu pa ni treba misliti, da nas je že pognal v kojig rok. Ni še prišel konec vsega in spoznali bodo, da ni tako lahko odkrižati se dr. Sejnbo-ja. Rekel sem, da je Kokole podel slepar, kriva priva in to bodo tudi dokazali. Boaskoran lahko računa name.

Na tem mestu je prenehal, se postavil pred gospoda Folgat ter dostavil:

Jaz pravim, da se gospod de Boaskoran lahko zanesi name, kajti jar imam za to gotove razlage. Jaz sem prišel na čudne sumne, — zelo čudne sumne.

Gospod Folgat, Dionizija, in de Šandore so ga pozivali, naj jih pošasti, da ni se prišel pravi trenutek in da ni še popolnoma govor svoje stvari.

Zopet je odšel z zatrdilom, da je preobložen z delom, da je skozi celih osem in štirideset ur pozabil na svoje paciente in da čaka način grofice Kladije, ker postaja njen mož vedno slabiš in slabš.

Kaj neki imam na sumu stari mož? — je vprašal de Šandore eno uro potem ko je zdravnik edsel.

Gospod Folgat bi mogoče odgovoril, da so sumnje zdravnika njegove lastne sumnje, le boljše utemeljene in bolj polno razvite. Zakaj pa naj bi reklo to, ko je bilo vse poizvedovanje: prepovedano ter bi ena sama neprevidna beseda lahko vse uničila? Zakaj bi vzbujal nova upanja, ko so morali vendar vse čakati, dokler se ne bo zdelo Galpinu primerne napraviti konec temu neznesnemu čakaju?

V zadnjem času so le male slišali o Žaku. Preiskava se je vrnila le po dajšjih intervalih. Včasih je poteklo po par dni, predno je prisnel. Mešinat nadaljuje pismo:

To je neznašna agonija, — je ponavljala zopet in zopet mariza.

Konec pa se je vendar blžal.

Dionizija je bila sama nekega popoldne v sprejemani sobi, ko je domnevala, da čuje v veči glas pisarja. Politelja je takoj ven ter ga našla tam.

Ah, — je vzkliknila, — preiskava je končana. Vedela je namreč, da bi nobena druga stvar ne navdala Mešineta s tako velikim pogonom, da bi se odprito pokazal v hiši.

Da, gospodina, — je odvrnil dobrski mož, — in na lastno voljo gospoda Galpina vam prinašam to sporočilo od gospoda de Boaskorana.

Vzela je list, ga prečitala in napol blažna od veselje je pohitela k staremu očetu in gospodu Folgat, a obenem poklicala nekega službenika ter mu naročila, naj pošiti k gospodu Magloar.

V manj kot eni urji je dosegel odličen odvetnik iz Sovter. Ko mu je bilo izročeno sporočilo Žaka, je reklo, nekoliko v zadregi:

Jaz sem obljubil gospodu de Boaskoranu svojo pomoč ter bo vratu odprtia in sporočil vam bom uspeh svojega pogovora z njim.

Ničesar drugega ni hotel reči. Jasno pa je bilo, da ni vrlj v nedolžnost svojega klijenta in kakor hitro je odšel, je vzkliknil gospod de Šandore:

Žak je blazen, da poveri svojo obrambo človeku, ki dvomi o njem.

Gospod Magloar je poštenjak, dragi papa, — je rekla Dionizija, — in če bi mislili, da bo kompromitiral Žaka, ki restgnal.

Da, gospod Magloar je bil poštenjak ter povsem dostopen nežnemu čustvu. Nerad je šel, da vidi jetnika, katerega se je obdolžilo grdega zločina in sicer, kot je bil uverjen, po pravici, — človeka, ki je bil njegov prijatelj in katerega je imel kljub vsem še vedno rad.

Celo dotično noč ni mogel spati in vsi so zapazili njegov čudni obraz, ko je šel naslednjega jutra preko ceste, da se napoti v jetnišnico. Ječar Blanžen ga je že čakal ter mu zaklical nasproti:

Hitro, gospod. Obtoženi umira od nestrnosti.

Počasi in z utripajočim srečem je stopal slavni odvetnik navzgor po ozkih stopnjičah. Nato je šel po dolgem hodniku in Blanžen je odpril neka vrata. Nahajal se je v celici Žaka de Boaskorana.

Konec ste prišli, — je vzkliknil nesrečni mladi človek ter je vrgel odvetečku na vrat. — Konečno vidim pošteno lice ter držim zvesto roko. Oh, kruto sem trpel, tako kruto, da sem se bal za svojo pamet. Sedaj pa ste tukaj in ob vaši strani sem varen.

Odvetnik ni mogel izpregovoriti nobene besedice. Ustrasil se je razdejanja, katero je napravila žalost na inteligentem in lepem lietu njegovega mladega prijatelja.

Ubogi človek, — je zdaj rmarai konečno.
Žak ga je napačno razumel. Stopil je nazaj, prav tako blek kot zdovni njegove celice.

Ali me smatrate krivim? — je vzkliknil.
Neizrazno žalosten izraz je: legal na njegovo lice.

Seveda, — je nadaljval s spacičnim sanhlajjem, — obdolžite morajo biti strašne, da so prepričale celo moje najboljše prijatelje.

Zakaj nisem govoril onega prvega dne? Moja čast! Kaksen fantom. Kljub temu je bi še vedno ne hotel govoriti, če bi bilo le moje življence na tehnici. Sedaj pa je na tehnici moja čast, čast Dionize, čast Boaskorana. Goveril bom. Vi, gospod Magloar, boste izvedeli resnico. Vi boste videli mojo nedožnost v eni besedi.

Prijel je očetnica za roko, mu jo stisnil močno ter rekel s hrvativim glasom:

Eina beseda vam bo pojasnila celo stvar: — jaz sem bil ljubimec grofice Kladije!

(Dalje prihodnjič)

Iz Jugoslavije.

Kraljev dvor v Dubrovniku.

Zakoniti zastopniki dubrovniškega mestčanstva so se zbrali tedeni na posvetovanje ter sklenili, da se dvoru dubrovniških knezov trdi ohrani njegov zgodovinski namen ter da se kralj Aleksander I. napisni, naj si v tem staroslavenskem dvoru uredi svojo dubrovniško rezidenco. Kralj je prošnji ugodil. V tem historičnem dvoru, spomeniku visoke kulture, ekonomskega sijaja in politične modrosti malega Dubrovnika, nekdankoli nadzorstvom kakor v državi New York, bi bil položaj ves drugačen. Po zapadu pa lahko ustanovite banke, po makari State bank, s 25 tisoč dolarjev kapitala in imajo v mnogih stičajih po trikrat toliko vlog, nego ima banka svojega lastnega premoženja. Po zakonu države New York pa garantira vsak direktor kakve banke z vsem svojim premoženjem, da v slučaju, ako banka propade, doplača toliko svoto, kolikor je kupil in plačal za dolnje dotedne banke. Ako pa slabov ravnava direktorji, lahko pride v Sing Sing za par let. Nadzorna oblast v New Yorku pa tu je vedno kontrolira vse banke in tako vidi, da slabov ravnajo, jih prisili, da likvidirajo, to je, da nehaže s poslovanjem in plačajo vse torjate iz vplačanega kapitala. Vsaka banka mora tedensko poročati svoje stanje in potem mesečno in četrletno. Državnim revizorjem se mora pokazati vsa imovina, blagajne in knjige ter natančno prečiščajo, ako so poročila prava in akcije banka solventna, to je v dobrem položaju.

Železničarji izstopajo iz službe, ker se ne morejo prečiščati. Po Hrvatskem so začeli železničarji izvajati odpor v službi (pasivno resistenc), vsled česar imajo vlaiki velikansko zamudo. Sedanje železnične tarife za potnike in blago nameravajo zvati za 30 do 50 odstotkov.

Štoklja v električnem voznu.

V Novem Sadu v Bački je štoklja obiskala ženo, ki je bila na potu k svoji sestri. Potniki so pretplasni zupniji električni voz, ki je držal nato prazen do zadnje postaje. Konduktorka je bila za babičo, ki je na zadnji postaji vječi prav krepkega fantka.

1200 vagonov služi železničarjem v Jugoslaviji za stanovanja.

Železnični minister sam priznava, da bi država služila pri teh vagonih, ali bi jih dala v promet, letno 160 milijonov krov. Ali bi ne bilo pametnej, za ta denar zidati železničarjem stanovanja, vagona pa izročiti njihovemu namenu?

Pasteurjev zavod v Novem Sadu.

Tudi Vojvodina dobi svoj Pasteurjev zavod, ki se v kratkem ustanovi v Novem Sadu. Zgradba zavoda se nahaja v bližini javne bolnice; zavod bo popolnoma moderno urejen. Za ravnatelja novega zavoda je imenovan doktor Hompe, ki bo obiskal vsa večja evropska mesta, da prouči v njih slične naprave.

Volitev županov na Primorskem.

V posameznih občinah Julijskih Benećic so v teku volitve županov. Za župana v Boveu je izvoljen Anton Durjav, graditelj vodovodov; za podžupane so izvoljeni: Ivan Mihelič ml., Ivan Mrakčić, Ivan Klavora in Oskar Mlekuž. V občini Renče je izvoljen za župana stavbenik Franjo Durščić; prvi podžupan je Makso Turščič, Jožef Krševan pa za Gradišče.

Kako se postopa s Slovenci na Koroškem.

Iz Velikoveca poročajo: Čudne reči se godijo sedaj v velikovškem okraju. Evo nekoliko dokazov: Dne 1. januarja t. l. bi imel nastopiti slovenec Perkovnik kot načelnik Narodnega doma v Velikovcu. Okrajno glavarstvo ga ni odobrilo "z ozirom na javni red in mir". Isteča dan bi se tudi imela vršila v Globasnicu dramatična predstava; okrajno glavarstvo jo je prepovedalo. Seveda, saj se Slovenci vendar ne snejo izobraževati. Pred kratkim so predstavili Slovenec igro v Škocjanu; nemški razgrajali so jo preprečili. Dne 22. januarja so igrali Slovenci v Samožni vasi; nemšurji pa komando učitelja Unterlugauerja so napadli mirno ljudstvo in mnogo Slovencev je bilo hudo tehenih in celo ranjenih, med njimi tudi poslanec Poljanec. Ko se je razširila zadnje dni v pliberškem okraju novica, da je razmetljena komisija nam prisodila ožemlje do tunelske šole v občini Libuče, sta začela dr. Herbst in dr. Ravnik hujskati nemšurje po raznih gostilnah. In res se je iz Piberka peljalo do 2000 ljudi dne 3. februarja v Celovec na protestni shod. Iste dan se je razširila dosegel sporazum. Sklenilo se je, novica, katera do zdaj še ni po- da se anketa ponovno sestane.

Gospod Magloar je poštenjak, dragi papa, — je rekla Dionizija, — in če bi mislili, da bo kompromitiral Žaka, ki restgnal.

Da, gospod Magloar je bil poštenjak ter povsem dostopen nežnemu čustvu. Nerad je šel, da vidi jetnika, katerega se je obdolžilo grdega zločina in sicer, kot je bil uverjen, po pravici, — človeka, ki je bil njegov prijatelj in katerega je imel kljub vsem še vedno rad.

Celo dotično noč ni mogel spati in vsi so zapazili njegov čudni obraz, ko je šel naslednjega jutra preko ceste, da se napoti v jetnišnico. Ječar Blanžen ga je že čakal ter mu zaklical nasproti:

Hitro, gospod. Obtoženi umira od nestrnosti.

Počasi in z utripajočim srečem je stopal slavni odvetnik navzgor po ozkih stopnjičah. Nato je šel po dolgem hodniku in Blanžen je odpril neka vrata. Nahajal se je v celici Žaka de Boaskorana.

Konec ste prišli, — je vzkliknil nesrečni mladi človek ter je vrgel odvetečku na vrat. — Konečno vidim pošteno lice ter držim zvesto roko. Oh, kruto sem trpel, tako kruto, da sem se bal za svojo pamet. Sedaj pa ste tukaj in ob vaši strani sem varen.

Odvetnik ni mogel izpregovoriti nobene besedice. Ustrasil se je razdejanja, katero je napravila žalost na inteligentem in lepem lietu njegovega mladega prijatelja.

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi novimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

OPROESA	17 marca; 28 april
ORBITA	31 marca; 12 maja
ORDUNA	14 aprila; 26 maja
ARAGUAYA	20 aprila
VESTRIS	20 maja
VANDYCK	5 junija
VAUBAN	12 junija

Naravnost v Cherbourg, Southampton, Hamburg.

Vse zaprite kabine. Nobenih posebnih pristopib.

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY

26 Broadway New York

— ali katerikoli parobrodni agent.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Mr. Frank Z. v. N. W. Va.